

ETF: postmodern?

(Schrijver wenst onbekend te blijven)

Woord vooraf

Zaterdag 12 april 2008 ging ik met volle moed naar de ETF-Conferentie, met als thema “De uitdaging voor de evangelische gemeente van de 21ste eeuw”.

Hoewel de titel van de conferentie het niet vermeldde, had ik het vermoeden dat de termen “doelgerichte gemeente”, “opkomende gemeente / emerging church” en “postmodern christendom” aan bod zouden komen. Dank zij heel wat artikels van een aantal personen/instanties die hier al aan de hand van de Bijbel onderzoek hebben naar gedaan, was ik toch al een klein beetje voorbereid. En ja, ik hoopte eigenlijk ook dat de ETF hier vele bijbelse waarschuwingen zou over geven. Maar jammer genoeg eindigde deze dag voor mij in mineur. De grootste reden dat u hier wat kan over lezen is dat ik het als het ware van mij af moest schrijven. Verwacht dus geen volledig onderbouwd artikel (dat hebben anderen al gedaan - later hierover meer) en ook geen mooi stukje gestructureerd proza-werk, maar zie het gewoon als een neerschrijven van mijn ontgoocheling in de ETF.

Conferentie

Inleiding

De hele dag werd geleid door dhr. Raymond Volgers die dat op een heel ontspannen en aangename manier deed. Er werd geopend met gebed, er werd geëindigd met gebed, tussendoor kondigde hij duidelijk de sprekers aan, met af en toe een grapje ertussen. Het is zoals Johan Lukasse zei, toen hij aan het woord kwam: “Ik kan niet wachten hem te horen spreken”, waarschijnlijk doelend op een lezing/spreekbeurt. De dag werd geopend met 2 Tess. 1:1-12.

Eerste lezing

De eerste lezing werd gegeven door dhr. Johan Lukasse en ging over “De gemeente in overgang”. Ik dacht van “ja, we zijn goed op weg”. Hij begon met de bijbeltekst 1 Kron. 12:32 die vermeldt: “En van de kinderen van Issachar, die ervaren waren in het verstaan van de tijden, om te weten wat Israël doen moest”. Het was zijn verlangen dat ook wij de tijden zouden kunnen verstaan. Vanuit zijn eigen ervaring deelde hij ons wat er hem zo hier en daar al was opgevallen. Het was duidelijk: mensen hebben blijkbaar meer behoefte aan ervaringen en symbolen. Het was wel jammer dat ik eigenlijk niet kon afleiden uit zijn lezing of hij er nu voor waarschuwde of niet. Het enige wat ik merkte is dat hij steeds wat moest lachen als hij voorbeelden gaf van bepaalde mystiek en symbolieken.

Hij haalde socioloog Riesman aan i.v.m. de kompas-maatschappij: weten wat goed is. Ook het boek “Ancient-Future Faith” van Robert E. Webber werd aangehaald met volgende 5 paradigma, waarbij de laatste weer zou overeenkomen met de eerste:

- Eerste gemeente: mysterie / communiteit / symbolen
- Middeleeuwen: institutionalisme (RKK)
- Reformatie: het woord (Luther/Calvijn)
- Moderne tijd: de rede (verstand) / systematische analyse / verbaal / individualisme
- Postmoderne tijd: mysterie / communiteit / symbolen

De spreker stelt vele veranderingen vast: migratie, verplicht pluralisme, verspreiding Islam, beeldcultuur en invloed van de media. Ook de halebikerk en Zondervan (3-dimensional

church: website, café christelijke ethiek, samenkomen) werden genoemd. Er werd ook geschetst dat het hem opvalt dat er een verschuiving gebeurt die gaat van “geloof --> gevoel --> ervaring” (ervaring gebaseerd op geloof) naar “ervaring --> gevoel --> geloof” (geloof gebaseerd op ervaring) en hij besluit dat dat niet goed is. De lezing werd afgesloten met 2 Tim. 4:1-5.

Tweede lezing

De tweede lezing werd gegeven door dhr. Daniël de Wolf en ging over “De gemeente in beweging”. Nu ja, de vraag is wat er wordt verstaan onder een lezing. Er werd gezegd dat het tegenwoordig allemaal ‘post’ is wat je hoort, dat oude manieren om mensen te bereiken niet meer blijken te werken. Ik begon hierin al onmiddellijk de emerging church te herkennen. De spreker heeft zelf, met veel tegenslag en veel compromissen (er werd afgesproken dat hij zelf niet over het evangelie zou beginnen) een kerk opgestart in de Rotterdamse achterbuurt. Hij heeft er een boek over geschreven en je kon op de conferentie zijn boek kopen. Hij voelt zich goed “in” de emerging-church maar vindt het wel belangrijk om onder een plaatselijke kerk te staan. Jammer genoeg kon hij geen aansluiting vinden bij de aangrenzende kerken. Is er iemand die zich afvraagt hoe dat komt?

We kregen een ganse reportage te zien die ging over zijn werk in Rotterdam. Op mijn notitieblaadje zie ik nog het boek “De erfenis van het christendom”, alsook de naam Stuart Murray staan, maar ik weet niet meer in welke context daar is over gesproken. De lezing werd afgesloten met 1 Tess. 2.

Pauze

Tijd voor de lunch. De keuken had voor heel lekkere soep gezorgd. Ik heb toen een rustige en goede babbel gehad met een oudste van een BEZ-kerk.

Derde lezing

De derde lezing werd gegeven door dhr. Filip De Cavel. Hij begon de lezing met te zeggen dat hij zich daar vooraan als een vervang-leraar voelde. Iemand die een zieke leraar moest vervangen en die gewoon het huiswerk van de zieke leraar doorgaf aan de leerlingen. De leerlingen moesten hem geen vragen stellen over het huiswerk want daar was hij niet van op de hoogte. Ik ben me momenteel nog altijd aan het afvragen wie hij nu eigenlijk vervangt tijdens het geven van de lezing! Ook zei hij aan het begin dat hij eigenlijk over een ander onderwerp wilde spreken dan het aangekondigde onderwerp (“De gemeente en haar uitdagingen” i.p.v. “De gemeente en haar bediening”). Maar goed, we zien wel. Ik viel van de ene verbazing in de andere. De woorden stroomden in een ijl-tempo over je heen. Er werden tussendoor allerlei grapjes gemaakt. Ik probeerde notities te nemen maar dat lukte gewoon niet. Ik wilde echter wel de namen van de boeken opschrijven die hij zelf had gelezen en die hij promootte. Ik raad ze echt niet aan maar zo kan worden nagekeken waar men zoal mee bezig is:

- Getuigenis “Verliefd op het katholicisme” van Marianne Servaas (Tertio 12/04/2006)
- “Everyday Theology” van Kevin Vanhoozer (2007)
- “Reformed and always reforming” van Roger Olson (2007)
- “En de wind steekt op” van Henk de Roest (2005)

Vierde lezing

De vierde lezing, tenslotte, werd gegeven door dhr. Patrick Nullens en ging over “De gemeente met een toekomst”. Ik moet toegeven dat ik nog helemaal “in de ban” was van de vorige lezing en dat ik me niet zo goed heb kunnen concentreren; ook moet ik toegeven dat ik het een vrij moeilijke lezing vond.

Zo ging het o.a. over het doopsel van Jezus “profeet / priester / koning”. Ook werd gezegd dat er meerdere bronnen zijn voor theologie: Schrift, Traditie, Rede en Ervaring.

Hij heeft ook een boek aangehaald: “Een vitale en aantrekkelijke gemeente” van J. Hendriks (1990) om het model en de methode van gemeenteopbouw te illustreren. Hij waarschuwde voor de gevaren als “identiteit” en “leiding” binnen het model van plaats veranderen (kannibalisme); identiteit = Christus.
Aangehaalde bijbelteksten: Matt. 18:20, Hand.9:4, 1 Kor.12:12, Matt.9:35, Hand:10:36-38.

Panelgesprek

Vermits er op het einde een panel-gesprek was voorzien mochten we op voorhand vragen formuleren die dan aan bod zouden komen. Gedurende de dag heb ik dan ook de moeite genomen om 2 papiertjes in te vullen. De moderator, Raymond Volgers, had eigenlijk niet veel papiertjes en ik was aan het wachten wanneer mijn vragen zouden komen. En toen opeens zag ik dat er met 3 papiertjes over en weer werd geschoven en dat er naar het uurwerk werd gekeken. En ja hoor, er was nog tijd voor 1 vraag; de andere konden jammer genoeg niet meer aan bod komen. Je kan het al raden: ik kreeg geen antwoord. Waren mijn vragen nu zo confronterend of moeilijk te beantwoorden: dat ik het jammer vond dat de ETF zo liberaal is in het gedogen van emerging-church; dat het jammer is dat er geen andere personen worden aangehaald (vb. Roger Oakland) omtrent emerging church, dat ik de vraag stel of ze wel beseffen dat Brian McLaren (goeroe van Emerging Church) heel wat onbijbelse stellingen inneemt, en tenslotte dat het jammer is dat er gedurende de hele dag geen enkele bijbeltekst is doorgegeven omtrent waarschuwing tegen dwaalle- raars en dwalingen.

Nawoord

Naar huis

De motorrit huiswaarts kon me ontspannen en gelukkig kunnen we met al onze zorgen bij God komen. Het is Hij die gezegd heeft: mijn juk is zacht en mijn last is licht. Dit neemt niet weg dat er verdriet is en ik vind het echt jammer wat er is gebeurd. O ja, ik heb een “bewijs van bijscholing” gekregen; wat verstaat u, lezer, onder bijscholing?

Referenties

Als tegengewicht geef ik graag enkele websites door waar je waarschuwende informatie kan vinden over de niet-aanstootgevende kerk:

- [Roger Oakland](#)
- [Don McGee](#)
- [Ingrid Schlueter](#)
- [David Kowalski](#)
- [Gary E. Gilley](#)

Besluit

Ik heb die dag voedsel gehad, maar zeker geen geestelijk voedsel.